

Odůvodnění

I. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Primárním cílem předloženého návrhu vyhlášky je provedení zákona, jímž je realizována adaptace ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 (dále jen „Nařízení o rtuti“) do českého právního řádu. Jde o zákon č. 45/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti. Zákon již vstoupil v platnost a nabývá účinnosti dnem 1. března 2019. Dále je v předloženém návrhu vyhlášky adaptováno Nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“ (dále jen „Nařízení o ekotoxicitě“).

Konkrétně jsou změny plynoucí z Nařízení o rtuti promítnuty do zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, a zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Změny plynoucí z Nařízení o ekotoxicitě jsou promítnuty do zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.

Předloženým návrhem se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Pokud jde o změny ve vyhlášce č. 383/2001 Sb., tak navrhovaná vyhláška provádí zákon o odpadech, ve znění navrhovaného změnového zákona; zmocnění je dáno v ustanovení § 37x odst. 4 předmětného zákona. Stěžejní změnou této vyhlášky je vložení několika nových formulářů vycházejících z kritérií stanovených v Nařízení o rtuti. Dále dochází k opravě textové chyby vzniklé při poslední novelizaci.

Pokud jde o změny ve vyhlášce č. 294/2005 Sb., zde dochází v důsledku navrhované vyhlášky jen k drobným terminologickým úpravám a k zavedení požadavků na trvalé uložení odpadní rtuti. Obecně je žádoucí, aby pro větší přehlednost a jasnost byla terminologie na evropské i vnitrostátní úrovni sjednocena.

Navrhovaná vyhláška mění vyhlášku č. 94/2016 Sb. tak, že upravuje postup pro přiřazení nebezpečné vlastnosti odpadu HP 14 tak, aby korespondoval s Nařízením o ekotoxicitě.

Navrhovaná právní úprava je nezbytná zejména proto, že pokud by nebyla vydána, došlo by k porušení Smlouvy o fungování EU, což může vést až k uložení finančních sankcí.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Navrhovaná právní úprava odpovídá zákonnému zmocnění v ustanovení § 37x odst. 4 zákona o odpadech, ve znění navrhovaného změnového zákona. Podle tohoto ustanovení Ministerstvo životního prostředí stanoví vyhláškou vzor osvědčení podle čl. 14 odst. 1 až 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852, vzor formuláře podle odstavce 2 a vzor výkazu podle čl. 14 odst. 4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852. Toto zmocnění je navrhovanou vyhláškou řádně naplněno.

Ve zbytku je navrhovaná vyhláška v souladu se zákonem.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovanou vyhláškou je realizován soulad české právní úpravy s evropským právem. Konkrétně je navrhovanou vyhláškou řádně adaptováno Nařízení o rtuti, a to v rozsahu, ve kterém není Nařízení o rtuti adaptováno zákonem. Současně je navrhovanou vyhláškou adaptováno Nařízení o ekotoxicitě.

Návrh je plně v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Stávající znění prováděcích předpisů nereflektuje dostatečně všechny povinnosti a požadavky vyplývající z Nařízení o rtuti a z Nařízení o ekotoxicitě, byť v zásadě navrhovanou vyhláškou nedojde k výrazným změnám oproti předchozí právní úpravě. Ačkoli se tedy nejedná o zásadní změny, je navrhovaná právní úprava nezbytná, jinak by došlo k porušení Smlouvy o fungování EU, což může vést až k uložení finančních sankcí.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nebude mít nároky na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Návrh nepřinese zvýšení dopadů na podnikatelské prostředí oproti současnému stavu. Pro tuto vyhlášku se dle Plánu přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2019 nezpracovává RIA.

Rovněž se nepředpokládají sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví,

sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru).

Lze proto konstatovat, že právní úprava, jež je obsažena v návrzích novelizovaných právních předpisů, nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je návrh právních opatření neutrální, neboť navrhovaná regulace nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů. Navrhovanou vyhláškou se sice standardizují formuláře, avšak nevznikají žádné nové povinnosti nad rámec zákona.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje žádná korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Čl. I

K bodu 1 [§ 4 odst. 5]

Jedná se o jazykovou opravu po poslední novelizaci vyhláškou č. 387/2016 Sb. Touto změnou měla být v návaznosti na zrušení vyloučení sedimentů z koryt vodních toků a vodních nádrží z působnosti zákona o odpadech nastavena výjimka pro zařízení, která nakládají výhradně s těmito sedimenty, nicméně použité jednotné číslo nebylo v tomto ohledu jednoznačné.

K bodům 2, 3 a 4 [§ 22 odst. 5 až 7, § 24a odst. 8, přílohy č. 30 až 32]

V návaznosti na nařízení o rtuti a způsob adaptace provedený v zákoně o odpadech odstavec 6 ve spojení s přílohou č. 31 nastavují požadavky na podobu osvědčení, které mají provozovatelé jednotlivých zařízení podle nařízení o rtuti předávat vymezeným hospodářským subjektům (nařízením definovaným původcům odpadní rtuti) a jejichž kopii musí hospodářské subjekty do 31. května zasílat Ministerstvu životního prostředí. V případě, že je odpad předáván do zařízení jiné země, pak hospodářský subjekt zašle kopii osvědčení, které obdržel od provozovatele takového zařízení a které je v souladu s právem takového státu a rovněž v souladu s nařízením. Hospodářský subjekt zasílá tato osvědčení společně s formulářem podle odstavce 5 ve spojení s přílohou č. 30. Tento formulář obsahuje údaje požadované nařízením v čl. 12 odst. 1 písm. a), b) a c). Formulář musí obsahovat číslo ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady, aby bylo možné jej s takovým hlášením spárovat. V odstavci 7 ve spojení s přílohou č. 32 je nastaven požadavek na podobu výkazu, který mají povinnost provozovatelé zařízení zasílat Ministerstvu životního prostředí vždy do 31. ledna.

Čl. II

K bodu 1 [poznámka pod čarou č. 1]

Ve výčtu evropských předpisů, které provádí vyhláška č. 294/2005 Sb., se nahrazuje zrušená směrnice o skladování kovové rtuti novým nařízením o rtuti.

K bodu 2 a 3 a 5 až 8 [§ 1 písm. f), § 2 písm. w), přílohy č. 4, 5 a 13]

S ohledem na změnu pojmů v novém nařízení o rtuti je nezbytné upravit rovněž stávající definici vymezenou v písmeni w). Pojem dočasné skladování kovové rtuti je nahrazen pojmem prozatímní uložení odpadní rtuti. Jedná se fakticky o dlouhodobé skladování odpadní rtuti před její konverzí a konečným odstraněním. V souladu s nařízením může toto uložení probíhat po delší dobu než běžné skladování před odstraněním, nicméně nařízením nově omezuje tento způsob nakládání s odpadní rtutí a to do konce roku 2022. Do té doby musí být všechna prozatímně uložená rtuť předána ke konverzi a trvalému odstranění.

K bodu 4 [§ 9a]

Technické podmínky pro prozatímní uložení odpadní rtuti odpovídají doposud nastaveným podmínkám pro dočasné skladování, v souladu s požadavky nařízení o rtuti se jedná o transpozici textu směrnice o skládkách odpadů.

Nařízení o rtuti nastavuje nově podmínky pro trvalé odstranění kovové rtuti. Některé podmínky stanoví přímo, v některých případech odkazuje na použití směrnice o odpadech. Podmínky, u kterých je odkázáno na použití směrnice, jsou provedeny touto vyhláškou.

Čl. III

K bodu 1 až 3 [příloha č. 1]

S ohledem na přijaté nařízení o ekotoxicitě se nahrazuje odkaz na použití výpočtové metody podle evropských chemických předpisů odkazem na použití výpočtové metody podle tohoto nového nařízení. Nařízení umožňuje členským státům používat vlastní způsob stanovení ekotoxicity pomocí zkoušky. V souladu s evropským katalogem odpadů má v případě provedení obou způsobů stanovení, tedy výpočtovou metodou i zkouškou, přednost výsledek zkoušky. Zachována je stávající možnost zvolit si mezi dvěma metodami provádění zkoušek.

Čl. IV

Účinnost je zvolena s ohledem na nastavení účinnosti adaptačního zákona, jehož některá ustanovení vyhláška provádí.